

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

غنا

(مفاسد آن، ضررهای آن و دلایل حرام بودن آن)

مؤلف: بدر بن محمد بن عبدالعزیز المحمود رحمه الله

مترجم: پدram اندایش

نام کتاب: غنا

مؤلف: بدر بن محمد بن عبدالعزيز المحمود رحمه الله

مترجم: پدرام اندایش

ناشر: بوکان - انتشارات

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۳۹۶

چاپ: بوکان - رامان

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر برای مؤلف محفوظ است.

فهرست

صفحه	عنوان
۱.....	مقدمه.....
۱۳.....	خاتمه.....
۱۴.....	مراجع کتاب.....

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

شکر و ستایش برای الله متعال است؛ او را حمد گفته و از او کمک می‌طلبیم و از او طلب آمرزش و هدایت می‌نماییم. به الله متعال پناه می‌بریم از شرّهای درونیمان و نتیجه‌ی بد اعمالمان. کسی را که الله متعال هدایت نماید، گمراه کننده‌ای ندارد و کسی را که گمراه سازد، هدایت کننده‌ای ندارد. گواهی می‌دهم که معبود و پرستش شونده‌ی بر حقی جز الله وجود ندارد، یکتا و بی‌شریک است و گواهی می‌دهم که محمد بنده و فرستاده‌ی وی می‌باشد، صلی الله علیه و سلم و علی آله و صحبه و سلم تسليماً كثيراً إلى يوم الدين. اما بعد:

این بحثی آسان است که مدتی است درباره‌ی غنا، خطرات آن، ضررهای آن و دلایل حرام بودن آن نوشته‌ام. آن را مطلبی موجه قرار دادم تا کسی که آن را می‌خواند به

بهترین شکل مطلب در قلب او واقع شود و آن را به صورت یک مطلب وعظی قرار ندادم و نکات را در آن به روشنی بیان داشته‌ام و آن را در قسمتهای مختلفی قرار داده‌ام و مرجع مطالب را برای مطالعه بیشتر در پاورقی گذاشته‌ام و آن مطالبی است که برای توضیح بیشتر می‌باشد. از الله تعالی درخواست می‌نمایم که توفیق دهد و کمک نماید و نیکو گرداند و اجتهاد را در حالت درست قرار دهد، زیرا او یآوری است که بر این امر قادر می‌باشد. و صلی الله و سلم علی نبینا محمد و علی آله و صحبه أجمعین الی یوم الدین.

مباحثهای مختلف بدین شرح می‌باشند:

مطلب

الحمد لله رب العالمین، و صلوات و سلام بر أشرف پیامبران و رسولان، پیامبر ما، محمد و بر آل و تمامی اصحابش تا روز قیامت، أما بعد:

درخواست و طلب

برادرم! این مطلب کوتاه را برای تو نوشته‌ام از تو درخواست دارم که آن را حتی برای دقیقه‌ای با قلب و حضور ذهن و با بصیرت بخوانی، تا بدانی که ای برادر عزیزم من این مطلب را برای تو از ترس عذاب الله تعالی و خشم و عذابش بر تو نوشته‌ام، همان عذابی که سبب آن ارتکاب گناهان و لذت بردن از زشتی‌ها می‌باشد. از آنها به الله پناه می‌بریم. آنچه که معلوم است از فاجعه‌هایی که در این زمان خاص، عمومیت یافته است، انتشار صداهاى مسموم شیطان است، مسأله‌ای که عقل و خرد مسلمان را می‌گیرد و قلب او را تسلیم می‌کند و جسم او را به جوش و خروش وا می‌دارد و بدون شک باعث مردن قلب او می‌شود. شاعر گفته است:

وانظر إلی غریق ذا أثوابه من بعد تمزيق الفؤاد الملاهی

همچنین گفته است:

وأتی الغناء فکالحمیر والله ما رقصوا لأجل الله

د ف و مزمار و نغمه فمتی رأیت عبادة بملاهی^(۱)

به همین دلیل دین با حکمت، غنا را حرام فرموده است، زیرا گمراهی آن و ضایع کردن آن و شرور آن بر قلب تأثیر می‌گذارد و همچنین اثر قوی بر گردان نهادن به دعوت شیطان و گمراهی‌های او دارد. الله تعالی می‌فرماید: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ * وَإِذَا تُلِيٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا كَانَ لَمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَشَّرَهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾^(۲) (و از انسانها کسی است که سخن لهو را می‌خرد تا بدون علم، [مردم را] از راه الله گمراه سازد و آن را سبک قرار دهد، برای آنان عذاب خوار کننده‌ای خواهد بود * و وقتی آیات ما برای وی خوانده می‌شود، متکبرانه روی بر می‌گرداند

(۱) إغاثة اللفهان لابن القيم ۳۴۳/۱.

(۲) سورة لقمان: ۶-۷.

و به مانند آن است که آن را نمی‌شنود، مثل آن که در گوش -
های او سنگینی وجود دارد، پس او را به عذابی دردناک
بشارت بده!).

«لهو الحديث» (سخن لهُو): آن چنان که ابن مسعود رضی الله عنه
گفته است: «قسم به الله که معبود برحقى جز او وجود ندارد،
غنا است»^(۱).

ابن عباس رضی الله عنهما درباره‌ی آن گفته است: آن
غنا و امور شبیه آن است^(۲)، تفسیر آن از جابر رضی الله عنه روایت شده
است و آن قول جمهور مفسران است و آنچه که معلوم است،
تفسیر صحابه رضی الله عنهم حجت است و حال آن که برای آن قسم نیز
خورده شده است؟! الله سبحانه می‌فرماید: ﴿وَاسْتَفْزِزْ مَنِ

(۱) أخرجه ابن جریر ۲۰۳/۱۰، ونمیر، وسنده حسن، وذكر أنه
کررها ثلاثا.

(۲) أخرجه ابن جریر ۲۰۳/۱۰، وهو ثابت عنه من عدة طرق
فراجعها.

اسْتَطَعَتْ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ^(۱) (و) هر کدام از آنها را که می‌توانی با آوای خودت تحریک کن! و لشگر سوارها و پیاده‌ها را بر آنان بتازان! مجاهد رحمه الله گفته است: با امور لهو و غنا^(۲)، آیات با این معنا بسیار هستند و امری که معلوم است سخن الله رحمان با ندای شیطان، در قلب بنده، یکجا جمع نمی‌شود. چگونه ممکن است، لهو، عشق و پستی با طاعت، عفاف و فضیلت یکجا جمع شود!! به همین دلیل می‌بینی که عاشقِ غنا، از زیاد شنیدن صدای سخن الله تعالی کراحت می‌ورزد ولی در تمامی اوقاتش غنا گوش می‌دهد.

ارتباط او با قرآن فقط در نماز است و این وصف بعضی

(۱) الإسراء: ۶۴.

(۲) أخرجه ابن جریر ۱۰۸/۸، وفي سنده لیث بن أبی سلیم وهو مدلس وقد عنعنهُ، وتابعه منصور بن المعتمر كما عن ابن أبی حاتم وهو ثقة ومن طریق ابن أبی حاتم سنده جيد.

از آنها می‌باشد. از آنها کسانی هستند که شیطان بر قلبهایشان مسلط شده است و بیشتر آنها قرآن گوش می‌دهند، ولی بسیار کم و آن شنیدنی بدون لذت بردن و ترس یا بدون محبت و شوق است، بر خلاف سخن و ساز شیطان [که آن را زیاد گوش می‌دهند و بر آنها اثر می‌گذارد]. او را در حالتی می‌یابی که هنگام شنیدن قرآن خوابش می‌برد، ولی هنگام شنیدن غنا آرامش پیدا می‌کند و گاهی می‌رقصد و این بر حسب آن چیزی است که غنا به آن دعوت می‌دهد. آنچه که معلوم است این می‌باشد که غنا دعوت کننده به سوی زنا و بی‌بندوباری است، به همین دلیل بعضی از پیشینیان آن را به این نام نامیده‌اند. از آنها فضیل بن عیاض رحمه الله است . گفته است: «برای شخص شناخت عشق و هوای نفس و لذت بردن از زنان ایجاد نمی‌شود، مگر با غنا»، پناه بر الله. به همین دلیل از

ابن مسعود رضی الله عنه آمده است: «غنا نفاق را پرورش می‌دهد، همان گونه که آب زراعت را پرورش می‌دهد»^(۱)، وی رضی الله عنه راست گفته است، از علامتهای نفاق کم بودن ذکر گفتن و کسالت هنگام نماز خواندن است. کسانی که با غنا به فتنه می‌افتند، غیر از این اوصاف، زیاد دروغ می‌گویند و به معاصی دیگر مرتکب می‌شوند.

همان گونه که ابن قیم رحمه الله به آن اشاره کرده است^(۲)، به این سبب‌ها و سبب‌هایی دیگر به مانند آن است که این عمل حرام، جادوی اصغر (کوچکتر) نامیده می‌شود و شکی نیست که عقل و فطرت پاک بر تحریم آن توافق دارند.

هنگامی که به شنیدن غنا مشغول هستی به نفست بنگر و

(۱) وقد جاء مرفوعاً ولكن صححوا وقفه. انظر (كف الرعاع عن محرّمات اللهو والسماع) لابن حجر الهيتمي ص ۳۶ وقد قرر أن له حكم المرفوع.

(۲) انظر للاستزادة (إغاثة اللفهان) لابن القيم ۳۶۸/۱-۳۶۹.

بر نفست حکم نما!

حلال دانستن آن علامتی از علامتهای قیامت می باشد، همان گونه که پیامبر ﷺ فرموده است: «لیکونن من أمتی أقوام یستحلون الحرّ والحریر والخمر والمعازف»^(۱) (در امت من اقوامی خواهند بود که زنا، ابریشم، شراب و سازهای غیر از دف را حلال می کنند). همچنین فرموده است: «یکون فی أمتی خسف، وقدف، ومسخ» (در امت من در زمین فرو رفتن و سنگسار آسمانی و مسخ شدن قلبها خواهد بود) گفته شد: چه وقت ای رسول الله؟ فرمود: «إذا ظهرت المعازف والقینات» (وقتی که استفاده از سازهای غیر از دف و زنان خواننده زیاد شوند)^(۲)، در بعضی از آثار آمده است که ملائک داخل خانه-

(۱) البخاری برقم ۵۵۹۰.

(۲) ابن ماجه برقم ۴۰۶۰ ولم أجد فی المطبوع السؤال والتتمة؛

ولکن ذکرها ابن القیم فی الإغاثة.

ای که در آن آلت غنا وجود دارد، نمی‌شوند.

در حدیث آمده است: «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْخَمْرَ وَالْمَيْسِرَ، وَالْكُوبَةَ»^(۱) (الله تبارک و تعالی برای شما شراب، قمار و کوبه را حرام فرموده است) و در بعضی روایات «کوبه»، طبل معنا شده است. ابن صلاح نقل کرده است که برای حرام بودن آن اجماع وجود دارد و این وقتی است که همراه [آواز،] سازهای موسیقی و سازهای غیر از دف وجود داشته باشد^(۲)، امامان چهارگانه درباره‌ی شنیدن آن از پسری که به سن بلوغ نرسیده است و از زنان، شدت عمل نشان داده‌اند و کسی که آن را گوش کند را فاسق معرفی کرده‌اند و گواهی دادن چنین شخصی را قبول نمی‌کنند، مانند

(۱) أحمد فی المسند برقم ۶۵۸۸.

(۲) إغاثة اللفهان ۳۴۷/۱.

ابوحنیفه و شافعی^(۱)، والله المستعان.

ولی بعضی از علمای بزرگ آن را از گناهان صغیره معرفی نموده‌اند.

آنچه که معلوم است، نزد جمهور علمای اهل سنت، اگر بر انجام گناه صغیره اصرار وجود داشته باشد، آن عمل، گناه کبیره محسوب می‌شود، همان گونه که در کتابهای عقیده آمده است.

به همین دلیل سفارینی در شعرش گفته است:

وتفسیق المزیف بالكبیره كذا إذا أصر على الصغیره^(۲)
فسق ایجاد نمی‌شود، مگر با گناهان کبیره. کسانی که غنا گوش می‌دهند و بر شنیدن آن اصرار دارند، کسانی هستند که از گروه مسلمانان گوشه‌گیری نموده‌اند و غنا را حلال کرده‌اند،

(۱) انظر إغاثة اللهفان ۳۴۱/۱.

(۲) نظم الدرّة المعینة فی عقد أهل الفرقة المرضیة. البيت رقم (۷۹).

تا آنجا که امروزه در تبعیت از باطل و کوشش نمودن برای زشتی‌ها، آن را مستحب می‌دانند. علماء رده‌های بسیاری بر این موضوع آورده‌اند که کتابخانه‌ها از آن پُر می‌باشد، شکر الله تعالی و اقرار به منت نهادن او، همان کسی که به تنهایی اراده‌ی این امر را نموده است ^(۱).

برادر عزیزم! تو را به شنیدن سخن الله تعالی و تدبیر در معانی آن، سفارش می‌کنم؛ در آن لذت، خیر و خوشبختی دنیا و آخرت وجود دارد. همچنین تو را به شنیدن شعر پاک که به فضیلت دعوت می‌دهد و از رذالت نهی می‌کند، سفارش می‌کنم. ای برادرم! بر توست که درباره‌ی آن با نفست مجاهدت نمایی، زیرا در آن اجر بزرگی وجود دارد.

(۱) كَإِغَاثَةِ اللَّهْفَانِ لِابْنِ الْقِيمِ. وَتَحْرِيمِ آلَاتِ الطَّرْبِ لِلشَّيْخِ الْأَلْبَانِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ وَالرَّدِ عَلَى أَبِي تَرَابٍ لِلشَّيْخِ ابْنِ بَازٍ رَحِمَهُ اللَّهُ. وَالرَّدِ عَلَى ابْنِ حَزْمٍ لِلشَّيْخِ إِسْمَاعِيلِ الْأَنْصَارِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ وَغَيْرِهِمْ كَثِيرٌ.

فاتمه

در پایان از الله تعالی درخواست می‌نمایم تا قلبهای ما را
تا روزی که او را می‌بینیم، بر اطاعتش ثابت گرداند و ما را از
وسوسه‌های نفس و شیطان در امان بدارد و ما را از فتنه‌های
آشکار و نهان، حفظ فرماید. او یاری رسان است و بر آن توانا
می‌باشد. صلی الله و سلم علی نبینا محمد و علی آله و صحبه
أجمعین.

مراجع كتاب

- ١- فتح الباری لابن حجر العسقلانی. دار السلام، الرياض، ودار الفیحاء، دمشق عام ١٤١٨هـ حقق بعض الأجزاء الشیخ ابن باز رحمه الله. ورقم كتبها وأبوابها محمد فؤاد عبد الباقي رحمه الله.
- ٢- مسند الإمام أحمد الشیبانی. المكتب الإسلامی، بیروت ط ١، عام ١٤١٣هـ ت إعداد مجموعة بإشراف سمیر طه المجذوب.
- ٣- سنن ابن ماجه. دار الحديث، مصر القاهرة ط ١ عام ١٤١٩هـ ت محمد فؤاد عبد الباقي رحمه الله. وتخريج مصطفى حسین الذهبی.
- ٤- جامع البیان فی تأویل القرآن. لابن جریر الطبری. دار الکتب العلمیة، بیروت، ط ٣ عام ١٤٢٠هـ
- ٥- إغاثة اللفهان لابن القيم. دار الكتاب العربی، بیروت، ط ٢ عام ١٤١٧هـ ت خالد العلمی.

٦- كف الرعاع عن محرمات اللهو والسماع لابن حجر
الهيثمي. مكتبة القرآن. بولاق ت / عادل عبد المنعم. لم يذكر
عام الطباعة.

٧- الترغيب والترهيب لأبي القاسم الأصفهاني. دار زمزم،
الرياض، ط ١ عام ١٤١٤هـ ت أيمن شعبان.

٨- متون في العقيدة. دار الصميعي، الرياض ط ١ عام

١٤١٩هـ